

SPIS TREŚCI

O pewnej trudności nie do pokonania	9
---	---

WSTĘP. NOWY PARADYGMAT. TŁO PROBLEMOWE	13
---	-----------

Kryzys współczesnego paradygmatu	14
--	----

Alternatywne wizje rzeczywistości	18
---	----

Społeczne ruchy kontestacyjne	21
-------------------------------------	----

Gnoza	25
-------------	----

Gnoza w XX wieku	29
------------------------	----

Duchowość gnostycka	33
---------------------------	----

ROZDZIAŁ I

ALEKSANDER WAT. WIĘZIENIE BEZ MURÓW – TRAUMATYCZNY BOHATER XX WIEKU	37
--	-----------

<i>Dziennik bez samogłosek. Wprowadzenie</i>	<i>37</i>
--	-----------

Forma zapisu	37
--------------------	----

Bohater w okowach traumy	39
--------------------------------	----

Trauma narodzin	41
-----------------------	----

Matka	46
-------------	----

Bohater w poszukiwaniu wybawienia	52
---	----

Rozpiętość więzienia – czasoprzestrzeń	52
--	----

Elementy kabały i gnozy w światopoglądzie bohatera	59
--	----

Gilgulim – kręgi powrotu	59
--------------------------------	----

Tora dwudziestego wieku	69
-------------------------------	----

ROZDZIAŁ II

WITOLD GOMBROWICZ – PRZEKROCZYĆ EPISTEME	75
Ślub. Dekonstrukcja mitu gnostyckiego	75
Kondycja bohaterów	77
Zastygła sfera	77
Nadforma	78
Nastroje	79
Z krwi i kości. Inny. Obcy	79
Mieszkańcy gospody. Władcy otchłani	81
Ślub a główne wyobrażenia symboliki gnostyckiej	84
Mit gnostycki o upadku Sophii	84
Gnostycka alegoria snu	86
Sacrum i antysacrum. Władcy ciemności	88
Zstępowanie Obcego. Nieczyste szaty	89
Gnostycka metafora świata	95
Wrzask i pijacki wir – kolejne metafory	96
Spisek. Upijanie Henryka	99
Bunt don Kichota	107
„Orientalne” przesilenie Gombrowicza	110
Ściąganie portek	115
Metapodmiot	122
Tajemnica egzystencji	127
Być ponad	133
Coincidenta oppositorum	141

ROZDZIAŁ III

EDWARDA STACHURY RELIGIA GNOZY	147
Od bytu psychicznego do transcendentnego	149
W stronę <i>Fabula rasa</i>	149
Proces indywiduacji	155
Struktura <i>Fabula rasa</i>	159
Channeling	159
Koaniczność tekstów	164
Kontestacja i kontrpropozycja	169
Krytyka cywilizacji zachodniej	169

Poznanie naukowe i gnostyczne	172
Krytyka Chrześcijaństwa	174
Gnostyczne źródło pisarstwa Stachury	176
Eschatologia urzeczywistniona	180
Człowiek Stachury. Via negativa	180
Spotkanie Cienia. Gnostyczny mit zła	185
„Ja rzekłem – Bogami jesteście”	190
Rzeczywistość wyzwolona	198

ROZDZIAŁ IV

CZESŁAW MIŁOŚZ. PÓŁOTWARCIE DRZWI – SPACERY MIĘDZY WSCHODEM A ZACHODEM	209
Rozważania o upadku Cesarstwa Rzymskiego oraz o chorobie trudnej do nazwania	210
Mocowanie Jakuba z Bogiem	220
Religijność wędrująca	223
Spacer pierwszy. Suficka poezja ekstatyczna	228
Spacer drugi. Buddyzm	233
Buddyzm ponownie	248
Spacer trzeci. Gnostycyzm. W poszukiwaniu perły	263
Słońce Pamięci	274
Perła	281
Duchowość gnostyczna. Oblicza nowej cywilizacji	289

ROZDZIAŁ V

OLGA TOKARCZUK. LITERATURA NEOGNOZY	297
Rywalizujące światopoglądy	300
Spór o majonez	301
Spór o Ernę	306
Historiozofia	307
Księga. Gnoza. Tajemnica samotności Boga	314
Rekonstrukcja mitu gnostycznego w <i>Prawieku</i> i wynikające stąd ocalenie bohatera. Neognoza	327
Kilka uwag na zakończenie	347
Bibliografia	357